

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ,
РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Сучасний розвиток технологій тваринництва.
Інноваційні підходи у харчових технологіях**

2 жовтня 2025 року

**Біла Церква
2025**

НЕДАШКІВСЬКИЙ В.М., д-р с.-г. наук, **НЕДАШКІВСЬКА Н.В.**, канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ УТРИМАННЯ ТА ЗАБОЮ НУТРІЙ У КОНТЕКСТІ ВИРОБНИЦТВА ДІЄТИЧНОГО М'ЯСА

Проведений порівняльний аналіз показав, що м'ясо нутрії має кращі якісні характеристики порівняно з кролятиною, що створює умови для його ефективного використання у харчуванні та виходу на нові ринки збуту.

Ключові слова: нутрії, дієтичне м'ясо, утримання, харчова цінність, фермерські господарства.

NEDASHKIVSKYY V.M., doctor of agricultural sciences, **NEDASHKIVSKA N.V.**, candidate of agricultural sciences
Bila Tserkva national agrarian university

FEATURES OF KEEPING AND SLAUGHTERING NUTRITION IN THE CONTEXT OF DIETARY MEAT PRODUCTION

The comparative analysis showed that nutria meat has better quality characteristics compared to rabbit meat, which creates conditions for its effective use in nutrition and entry into new markets.

Key words: nutria, dietary meat, keeping, nutritional value, farms.

Сучасні тенденції розвитку тваринництва передбачають пошук альтернативних джерел високоякісного та екологічно безпечного м'яса. На цьому тлі перспективним напрямом є нутріївництво — динамічно зростаючий сектор, що поєднує простоту утримання тварин і високу харчову цінність їхньої продукції.

Сучасні господарства, такі як ТЗОВ «Призма» (Дніпропетровська обл.) чи еко-ферма «Гризлік» (Прикарпаття), демонструють успішні приклади комплексного утримання тварин із виробництвом як м'яса, так і хутрової сировини.

Нутрії відрізняються невибагливістю: вони споживають переважно рослинні корми, не потребують вакцинації, рідко хворіють і добре пристосовуються до різних кліматичних умов. Влітку клітки можна встановлювати просто неба, а взимку необхідні утеплені приміщення з температурою не нижче 0 °С, оскільки обмороження хвоста й лап негативно впливає на здоров'я тварин.

Самки нутрій надзвичайно плодючі: за рік дають 2–3 щеніння по 4–7 дитинчат. Вирощування до забійної кондиції триває близько 5–6 місяців, при цьому середня жива маса становить 5–7 кг, а окремі екземпляри можуть досягати 12–13 кг.

Таким чином, нутрії поєднують високу скоростиглість, невибагливість і універсальність використання (м'ясо + хутро), що робить їх привабливими для дрібних і середніх фермерських господарств [2, с.303–305].

Забій нутрій здійснюється після досягнення ними забійної ваги (5–7 кг). Для отримання якісної продукції важливо дотримуватися правил гуманного забою та санітарних норм.

Вихід м'яса залежить від статі та вгодованості: у самців – 55–60 % від живої маси, у самок – 51–54 % та у молодняку – 46–48 %.

З тварини живою масою 6–8 кг можна отримати в середньому 3,5 кг чистого м'яса. Крім м'язової тканини (65–70 %), у складі туші міститься 3–12 % жиру та 18–23 % кісток. Важливим додатковим продуктом є нутрієвий жир, який застосовується у медицині та кулінарії.

М'ясо нутрії — це високоякісний дієтичний продукт із ніжною структурою та легким смаком. Його рекомендують при захворюваннях печінки, нирок, серцево-судинної системи, цукровому діабеті, а також у дитячому та спортивному харчуванні.

Основні переваги: високий вміст білка (до 21 %), що не поступається телятині; низький вміст жиру (7–10 %), що робить його дієтичним; значна кількість мікроелементів (калій, фосфор, мідь, марганець); легке засвоєння організмом; збереження більшості вітамінів після термічної обробки [1, с.23].

М'ясо нутрії добре конкурує з кролятиною, проте має більш насичений склад мінералів і темніший колір завдяки підвищеному вмісту міоглобіну. З метою детального вивчення відмінностей між цими видами м'яса нами проведено порівняльний аналіз основних показників їхньої якості, результати якого наведено у таблиці 1.

Таблиця – Порівняльна характеристика показників продуктивності та якості м'яса нутрії та кроля

Показник	Нутрія	Кролик
Середня жива маса	5–7 кг (інколи до 13 кг)	3–5 кг
Забійний вихід	51–60 %	50–55 %
Вага туші	3,2–4,3 кг	1,5–2,5 кг
Вміст м'язової тканини	65–70 %	60–65 %
Вміст жиру	3–12 %	5–15 %
Калорійність	165–180 ккал / 100 г	160–170 ккал / 100 г
Смак	Ніжний, без виразного запаху	Ніжний, дещо солодкуватий
Дієтичні властивості	Високі, рекомендовано дітям, хворим і спортсменам	Також дієтичне, легко засвоюване
Додаткові продукти	Хутро, жир	Шкурки (нижча цінність)

Таблиця демонструє, що м'ясо нутрії характеризується вищою середньою живою масою, більшим виходом туші та вищим вмістом м'язової тканини порівняно з кролятиною. Воно має менший відсоток жиру, зберігаючи при цьому високу поживну цінність і виражені дієтичні властивості. Додатковою перевагою нутрій є отримання не лише м'яса, а й цінного хутра та жиру.

В Україні спостерігається поступове зростання зацікавленості нутрієвим м'ясом. Воно з'являється у меню ресторанів і на фермерських ринках, хоча його ціна (близько 500 грн/кг у Києві) поки що робить продукт делікатесом. Для розширення ринку збуту доцільним є використання онлайн-торгівлі, кооперації з закладами громадського харчування та формування культури споживання цього виду м'яса серед населення [3, с.28-29].

Для виходу на європейський ринок потрібна сертифікація та налагоджена логістика, однак попит на альтернативні види м'яса зростає, що відкриває перспективи для українських фермерів.

Висновки. Нутрієвництво є перспективною і прибутковою галуззю тваринництва. Воно поєднує простоту утримання, високу продуктивність і універсальність використання тварин. М'ясо нутрії має високі дієтичні властивості, порівнянні й навіть кращі за кролятину, що дозволяє позиціонувати його як конкурентоспроможний продукт на внутрішньому та зовнішньому ринку.

При створенні господарств із замкненим циклом виробництва (вирощування – забій – переробка – збут) можна забезпечити розвиток галузі та підвищення рівня продовольчої безпеки країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Білай Д.В. Годівля нутрій у присадибному господарстві. Дім, сад, город. 2015. № 8. С. 22–24.
- Кузьменко О.А. Аналіз годівлі нутрій в сучасних сільськогосподарських підприємствах України. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Київ, 2015. Вип. 205. С. 302–308.
- Науменко О.А., Іщенко К.В. Стан звірівництва в Україні за видами та кількістю деяких мисливських хутрових звірів. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства. «Інноваційне, технічне та технологічне забезпечення галузі тваринництва». 2020. Вип. 209. С. 26–31.

УДК 664.42:543.3:664.8

НЕДАШКІВСЬКА Н.В., канд. с.-г. наук, ОСПЕНКО І.С., д-р філософії
Білоцерківський національний аграрний університет

АНАЛІЗ ВМІСТУ НІТРАТІВ У КАВУНАХ ЯК ІНДИКАТОР БЕЗПЕЧНОСТІ ПРОДУКТУ ХАРЧУВАННЯ

Проаналізовано вміст нітратів у кавунах з різних регіонів України. Дослідження, проведене за допомогою нітрат-тестера, показало, що у всіх зразках концентрація нітратів значно перевищує допустиму норму (60 мг/кг), що вказує на ризики для здоров'я споживачів.

Ключові слова: кавун, нітрати, ГДК, безпечність, шкірка, м'якоть.